

КАРПЕНКО Роман,

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри цивільно-
правових дисциплін

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ТУКІНА Стелла,

здобувач вищої освіти юридичного
факультету Дніпропетровського
державного університету

внутрішніх справ

ДО ПИТАННЯ ПРО ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ РЕЖИМУ ОКРЕМОГО ПРОЖИВАННЯ ПОДРУЖЖЯ

Актуальною темою сьогодення є право здійснення спільної сумісної власності подружжя. Вступ до шлюбупризводить до певного матеріального наслідку, тобто виникнення режиму право власності подружжя. Дана проблема акцентується на необхідності оцінки ефективності існуючого механізму, що використовується для регулювання відносин, учасником яких є подружжя відповідно до положень СК України. Не зважаючи на проведення кодифікації цивільного законодавства України, деякі проблемні питання виникнення права спільної сумісної власності подружжя потребують додаткового регулювання, у зв'язку з чим питання практичного застосування та вирішення спірних питань.

Дослідженням даного питання займалися чимало науковців серед яких М.В. Антокольська В.О. Бажанова, А.В. Венедиктова, В.С. Гопанчук, Д.І. Фолошня, О.В. Дзера, І.В. Жилінкова, О.М. Калітенко, Н.С. Кузнецова, О.В. Тичковська та інші вчені.

Згідно Сімейного кодексу України (далі -СК) визначено, що майно, набуте подружжям за час шлюбу, на лежить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності незалежно від того, що один із них не мав з поважної причини (навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, тощо) [1]. Подружжя не можуть змінювати встановлений законом правовий режим на власний розсуд, але вони можуть вчиняти дії стосовно придбаного майна в період шлюбу.

Шлюбні відносини змінюють правовий статус чоловіка та дружини, призводять до утворення сім'ї, в якій виникають особливі стосунки особистого характеру, що мають враховуватися також у сфері майнових відносин. Законодавством, зокрема шлюбно-сімейним, встановлюється для подружжя спеціальний правовий режим щодо набутого в шлюбі майна. Оформлення шлюбних відносин зумовлює виникнення в подружжя не лише

особистих майнових, але і немайнових прав та обов'язків [2].

Визначальним у праві спільної сумісної власності подружжя є принцип спільності нажитого у період шлюбу майна, який означає об'єднання майна чоловіка і жінки (повністю або в певній частині) в єдину майнову масу та встановлення низки спеціальних правил щодо його володіння, користування та розпорядження. Режим спільності майна подружжя означає, що: майно, набуте подружжям за час шлюбу, вважається спільним, якщо інше не встановлено домовленістю сторін; подружжя має рівні права щодо майна, яке належить їм на праві спільної сумісної власності; майно належить подружжю без визначення часток кожного з них у праві власності [3].

С.М. Лепех зазначає, що саме з моменту реєстрації шлюбу починає діяти презумпція спільності щодо всього майна, яке набувається подружжям, окрім винятків встановлених законом [4].

Важливо зазначити, що право спільної сумісної власності не поділене на частки, тому усі співвласники мають однакове, рівне право володіти, користуватися та розпоряджатися певним майном.

Проте, важливо зазначити, що існує чимало проблемних питань навколо даного інституту, наприклад, потрібно також звернути увагу, що може виникнути така проблемна ситуація: під час недійсного шлюбу особи могли скористатися певними перевагами, які надаються для жінки та чоловіка, що перебувають у зареєстрованому шлюбі. Наприклад, особи могли отримати від держави кредит на пільгових умовах, що передбачені для молодих сімей [5]. Також, ні СК України, а ні інші законодавчі акти не дають підстави для висновку про загальність правила щодо включення до складу спільного майна подружжя, боргів. Не менш важливим є питання щодо визначення режиму майна, коли його створення розпочинається у шлюбі, а при поділі спільного майна, воно не завершено, наприклад: починається будівництво житлового будинку, але в експлуатацію він ще не зданий.

Отже, даний інститут є важливим у правовому регулюванні відносин власності, адже забезпечує правильний розподіл майна та правомірне користування ним. До спільної сумісної власності подружжя відносяться також і будь-які доходи, отримані чоловіком чи дружиною за час шлюбу, сюди належать зарплати, пенсії, стипендії та інших доходи, зокрема, якщо член подружжя уклав договір, то гроші і будь-яке інше майно, які були одержані за цим договором. Потрібно удосконалювати правову регламентацію даного питання, адже суспільство розвивається та виникає чимало проблемних питань, які потребують дослідження та вирішення.

Список використаних джерел :

- 1 Сімйений кодекс України. Редакція від 03.07.2020, підстава - 720-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.
2. Тичковська О.В. Правовий режим спільної власності подружжя. 2017. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/5.1/34.pdf>.
3. Сімйейне право України : підручник .Л. М. Баранова, В. І. Борисова, І. В. Жилінкова та

- ін.за заг. ред. В. І. Борисової та І. В. Жилінкової. К.: Юрінком Інтер, 2006. 264 с.
4. Лепех С.М. Правовий режим грошей як спільного майна подружжя . Право України. No 10. С.85-96.
 5. Бажанова В.О. Право власності подружжя як різновид права сіпльної сумісної власності. Наше право.2014. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJR

КОВАЛІВ Мирослав,
кандидат юридичних наук, професор,
завідувач кафедри конституційного
та адміністративного права
Львівського державного
університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЕЛЕКТРОННОГО ПРАВОСУДДЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

З розвитком карантинних заходів, обмежень та в цілому, дивлячись на картину пандемії у всьому світі, використання інформаційних і комунікаційних технологій та інших технічних нововведень для реалізації судової діяльності, окремо під час судового розгляду цивільних справ, є досить актуальною тенденцією в Європейському Союзі та в Україні.

У нинішньому цивільному законодавстві є деякі складові електронного судочинства. Проте, на практиці мають перевагу традиційні форми (на папері, віч-на-віч) судочинства та процесуальних дій у процесі рішення цивільних спорів. Слід наголосити, що провідним напрямком у сфері «діджиталізації» правосуддя є скорочення саме такої «фрагментації» при розгляді цивільних справ та запровадження абсолютного функціоналу електронного судочинства в українському правосудді.

В Україні прикладами впровадження технічних нововведень у цивільне судочинство є: відеоконференція, трансляція судових засідань в мережі Інтернет – Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система, електронні докази; фіксація судового засідання технічними засобами. Крім того, діють сервіси онлайн-сплати судового збору, отримання інформації про стадії судового розгляду, Єдиного державного реєстру судових рішень, відправлення процесуальних документів електронною поштою учасникам судового процесу. [1, с. 227]

2 квітня 2020 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання додаткових соціально-економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 30 березня 2020 року № 540-ІХ. Цим законом внесено певні (тимчасові) зміни, у тому числі до цивільного судочинства. Так, у період